

Campus Obert

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
Busquets

Antoni Vives
Reus

Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

► TEMA

Torna Campus Obert

Com cada curs al setembre, cada dimarts torna la secció Campus Obert, que es publica en aquest diari d'ençà del 2010. Podreu trobar tota la informació d'aquesta secció a (https://cedoc.uib.cat/Que-oferim/campus_obert/) i també disponibles tots els articles a la Biblioteca digital de les Illes Balears (<https://ibdigital.uib.es/>)

UCE: Resistència a la intolerància

♦ Josep Maria Figueres *

A Prada de Conflent ha tingut lloc una nova edició de la Universitat Catalana d'Estiu, sota la presidència de l'historiador Jordi Casassas, amb la mirada centrada en la resistència de la societat civil democràtica davant la intolerància. El manifest 'Contra la barbàrie' és l'exponent d'aquest crit d'unió i re-

sistència: «Cal fer una crida global a la mobilització i a manifestar la nostra repulsa». L'objectiu frenar l'ofensiva contra la llengua catalana. De rerefons un mar de lleis estatals, com la Llei Orgànica de Comunicació, que ha aconseguit arraconar la llengua catalana. Així dels centenars de canals televisius, pocs ho són en llengua catalana, i aïllats al País Valencià. En altres àmbits com el judicial, oci, policial, musical... la presència de les llengües pròpies és ben minsa o quasi

nul·la. El crit de resistència és una visió de respecte a la diferència, la llibertat, la tolerància i l'activitat acadèmica –debats, docència, exposicions, presentacions de llibres...– esdevenen, en un programa de quasi 150 pàgines, consultable al web de l'UCE, gràcies a la implicació de la Xarxa Vives d'universitats i de nombroses entitats que ajuden. Tanmateix, es podria fer més en beques ara que la Generalitat de Catalunya les ha rebaixat.

Una molt extensa nòmina d'actes en els quals artistes, experts i estudiosos presenten cinema –Canigó–, art –Antoni Miró–, homenajes –J. Carbonell, P. Fabra, V. A. Estellés– i sobretot cursos d'història coordinats per Arnau Company, Països Catalans per Joaquim Montclús, ecologia Joan Becat i S. Serra, cançó popular amb Ramon Gual i una àmplia nòmina de professorat –Rosa Calafat, Antoni Llabrés, Carles Santacana, Joaquim Colominas, Biel Bibiloni– i la presència activa de polítics –Quim Torra, O. Junqueras, A. Simó... Un programa dens en el qual la societat civil presenta inquietuds i anhels en l'afany de compartir coneixements i experiències.

* Universitat Autònoma de Barcelona

► TEMA

De sa Calatrava a s'Alqueria Blanca

Un dels poemes inclosos dins aquesta obra també va donar títol al llibre de Jaume Franquesa publicat el 2010 i que relata l'etnografia d'un barri atrapat en la geografia del capital.

Aturem la poesia: Stopoètica, un incunable contemporani

♦ Jordi Vidal *

Ja ha passat una dècada de la publicació del llibre *Stopoètica*, antologia literària de Salvador Bonet Fernández (Palma, 1963), un dels fundadors de la Nova Degeneració Poètica i la seva revista POR, animador destacat de les vetllades líriques de l'Último Jueves, rapsode singular, descriptor de paisatges

urbans i alhora pregoner de les festes de sa Calatrava de 2010, 2019 i de 2024, com a calatravi de soca-rel, a més de cofundador i antic director del Club d'Esplai de la barriada esvaïda que l'ha vist néixer.

Stopoètica o recull de poemes antològics i altres proses inoblidables fou publicat el juny de 2014 per l'editorial Burgués de Holanda, dins la col·lecció «Los tulipanes son de Persia». Hi trobam poesia, contes, dibuixos, collages i articles diversos sobre art, literatura i societat, es-

crits inèdits o procedents de diferents revistes, fanzines i premsa local, obra signada de vegades amb heterònims com són Abecassus i Fred Astèrix, una successió de somnis i insomnis a força de caminar tot fent passes inútils per culpa

d'un canvi d'hora inoportú. Salvador Bonet es desplaça així ingràvid a becoll de Sant Cristòfol pel carrer de Monti-sion, escriu per saber que existeix, viatja i envia poemes postals des de geografies inspiradores. Adesiara, empès per les muses, a la seva obra també descriu la nostàlgia d'una infància perduda i retrobada a Palma o a s'Alqueria Blanca.

Aturem la poesia i canviem el rumb de les metàfores amb la lectura en veu alta dels versos d'aquest nin de sal. Salvador Bonet és un naufrag de tinta dolça a la font de la plaça de Sant Jeroni, un vertader costumista sentimental. «Sa Calatrava mon amour» és el seu poema més representatiu i el que s'enduria a una illa deserta: *sa Calatrava és un poble envoltat / de ciutat per totes parts / marico per la mar i qualche portaavions*.

* Professor

► TEMA

Atemptar per canviar la història

Els magnicidis (assassinats de càrrecs polítics) sempre han estat molt lligats, encara que no de manera exclusiva, al moviment anarquista. En són exemples els atemptats contra el president Sadi Carnot a França o contra William McKinley als Estats Units. A Espanya, cal destacar el crim d'Antonio Cánovas o els intents fracassats en contra d'Alfons XIII o Antoni Maura.

Magnicidio y faltas de protocolo

♦ Javier González Vidal *

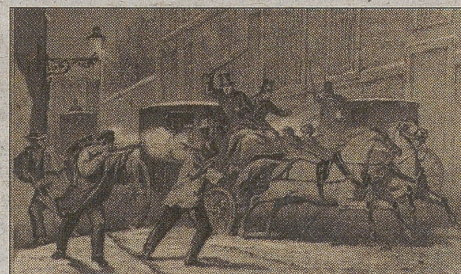

La actualidad ha devuelto el interés a uno de los lugares comunes más sugestivos y que mayor número de teorías de conspiración genera: el magnicidio. Podemos acordar que el caso de John F. Kennedy es el que mayor atención ha suscitado, aunque existen casos previos en Es-

paña que también tuvieron importantes repercusiones.

El turbulento siglo XIX español finalizó con el inicio de una cadena de magnicidios que, desde el asesinato de Juan Prim i Prats en diciembre de 1870 y pasando por los de Cánovas del Castillo, Canalejas o Dato, algunos autores han tratado de forma sensacionalista, planteando hipótesis sobre la existencia de conspiraciones de Estado.

Salvando las distancias entre el

reusense y el de Massachusetts, Juan Prim, al igual que Kennedy, fue interpretado por algunos como una amenaza real para sus intereses. El carisma político y heroísmo militar del marqués de los Castillejos le granjearon pasiones y odios entre las élites del país, cosechó la animadversión de los elementos más conservadores y motivó el entusiasmo de amplias capas populares de la sociedad española.

En el caso de Baleares, puede comprobarse, a través de la documentación de la Audiencia Territorial y de Capitanía General, que se

utilizaron excusas peregrinas para evitar, incluso, participar en el funeral del que fuera presidente del Consejo de Ministros. El entonces capitán general de Baleares, Mariano Socías, remitió una invitación, el 31 de enero, a los magistrados de la Audiencia para tomar parte en las exequias que tuvieron lugar en la Catedral de Palma al día siguiente. Si bien no rehusaron de forma directa, aludieron no asistir por no haber recibido confirmación de la posición que iban a ocupar entre las autoridades presentes. El gesto les valió la reprobación del rey Amadeo I, a través del ministro de Gracia, Augusto Ulloa, y la indicación, en lo sucesivo, de atenerse al protocolo y a la Ley Provincial sobre organización del Poder Judicial.

* Máster en investigación histórica en la UNED